

Försvarsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 § i Finlands grundlag

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av arbetspensionslagarna och av vissa andra lagar (RP 198/2017 rd): Ärendet har remitterats till försvarsutskottet för utlåtande till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- justitieminister Antti Häkkänen, justitieministeriet
- inrikesminister Kai Mykkänen, inrikesministeriet
- lagstiftningsdirektör Tuula Majuri, justitieministeriet
- specialsakkunnig Anu Mutanen, justitieministeriet
- budgetråd Petri Syrjänen, finansministeriet
- budgetråd Kirsti Vallinheimo, finansministeriet
- polisavdelningens lagstiftningsdirektör Katriina Laitinen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Heli Heikkola, inrikesministeriet
- gränsbevakningsöverinspektör Reijo Lahtinen, inrikesministeriet
- lagstiftningsdirektör Hanna Nordström, försvarsministeriet
- regeringssekreterare Kosti Honkanen, försvarsministeriet
- överinspektör Maija Rönkä, kommunikationsministeriet
- kanslichef Hiski Haukkala, Republikens presidents kansli
- statsrådets säkerhetsdirektör Jari Ylitalo, statsrådets kansli
- direktör Teija Tiilikainen, Utrikespolitiska institutet
- underrättelsechef Harri Ohra-aho, Huvudstaben
- polisöverinspektör Mikko Eränen, Polisstyrelsen
- generalsekreterare Vesa Valtonen, Säkerhetskommittén
- professor Tuomas Ojanen
- professor Martti Lehto.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

- högsta domstolen
- högsta förvaltningsdomstolen
- Finlands domareförbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Försvarsutskottets perspektiv på propositionen

I propositionen (RP 198/2017 rd) föreslår regeringen att det till 10 § i grundlagen fogas ett nytt 4 mom. där alla bestämmelser om villkoren för begränsning av hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden samlas. I grundlagen ska det enligt förslaget kunna föreskrivas om begränsningar i meddelandehemligheten som är nödvändiga för bekämpning av brott som äventyrar individens eller samhällets säkerhet eller hemfriden, vid rättegång, vid säkerhetskontroll och under frihetsberövande samt för inhämtande av information om militär verksamhet eller sådan annan verksamhet som allvarligt hotar den nationella säkerheten.

Propositionen har ett nära samband med propositionerna RP 202/2017 rd och RP 203/2017 rd som beretts av inrikesministeriet och försvarsministeriet och som gäller civil och militär underrättelseverksamhet. Propositionen har också kopplingar till en proposition om laglighetsövervakningen av underrättelseverksamheten (RP 199/2017 rd) och ett förslag (TKF 1/2018 rd) till ändring av riksdagens arbetsordning som avser parlamentarisk kontroll av underrättelseverksamhet.

I utlåtandet koncentrerar sig utskottet på att bedöma de kriterier för att behandla RP 198/2017 rd i brådskande grundlagsordning som finns Finlands försvarspolitiska omvärld. Det är det som är utgångspunkten i propositionen. Försvarsutskottet påpekar att propositionen också har remitterats till utrikesutskottet och förvaltningsutskottet för utlåtande. De bedömer faktorer som påverkar dels den utrikes- och säkerhetspolitiska utvecklingen, dels Finlands inre säkerhet.

Den militära omvärlden i försvarsredogörelsen

Våren 2017 lämnade regeringen en försvarsredogörelse till riksdagen och bedömer där bland annat förändringar i vår säkerhetspolitiska omvärld. Regeringen säger bland annat följande: "Finlands militära verksamhetsmiljö har förändrats. Den militära aktiviteten och de militära spänningarna i Östersjöområdet har ökat. Tiden för tidig varning vid militära kriser har blivit kortare och tröskeln för att ta till maktmedel har sänkts. Eftersom bilden av kriget har blivit mera komplex, är utbudet av de medlen som kan riktas mot Finland under en kris vidsträckt. De kraven som ställs på försvaret har ökat."

Vidare sägs det att Finland inte är utsatt för något direkt militärt hot trots det skärpta internationella läget, men att vi måste förbereda oss för att någon kan komma att utsätta Finland för eller hota med militär makt. Som EU-medlem kan Finland inte vara utomstående, om säkerheten i ett närområde eller någon annanstans i Europa skulle hotas, sägs det också i redogörelsen.

Regeringen tog också ställning till cybermiljön: "Cyberomgivningen ökar i betydelse. Det går inte att utesluta att cybermetoder kan användas för att uppnå politiska mål. Digitaliseringen av

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

samhället, de tekniska systemens beroende av gränsöverskridande datanät samt systemens ömsesidiga beroendeförhållanden och sårbarheter gör samhällets vitala funktioner mottagliga för cyberpåverkan. I våra närområden och även i Finland har cyber- och informationspåverkan riktats mot bl.a. kritisk infrastruktur, industrianläggningar, det politiska beslutssystemet och allmänheten."

En tidig varning om militära hot mot Finland kräver långt utvecklad spanings- och övervakningsförmåga plus internationellt samarbete, framhöll regeringen vidare. Metoder för att inhämta information om sådana hot tas fram i den militära underrättelseverksamheten. Försvarsmakten bygger upp samlade insatser bestående av militär underrättelseverksamhet, övervakning och stöd för målidentifiering. Försvarsmakten bygger upp en förmåga att forma en cyberlägesbild, att planera och verkställa cyberinsatser och att skydda och övervaka sina egna system i cyberomgivningen.

I betänkande FsUB 4/2017 rd tog försvarsutskottet ställning till den beskrivning av säkerhetsmiljön som ingår i försvarsredogörelsen. Utskottet höll med utrikesutskottet, som i sitt betänkande (UtUB 9/2016 rd) om den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen behandlade faktorer som påverkar vår säkerhetsmiljö. Trots det skärpta internationella läget är Finlands position stabil och sannolikheten är fortfarande mycket liten att Finland utsätts för ett angrepp som uteslutande riktar sig mot Finland. Det är ett tydligt uttalat mål för Finlands utrikes- och säkerhetspolitik att förhindra att Finland blir part i en militär konflikt, framhöll båda utskotten i sina betänkanden. I en omvärld i förändring försöker vi nå målet genom att upprätthålla ett samhälle med förmåga att hantera kriser och ett trovärdigt försvar. Finland bedriver en aktiv stabiliseringspolitik för att förebygga militära hot.

I betänkandet om redogörelsen framhöll försvarsutskottet också att lagstiftning om militär och civil underrättelse är ett nödvändigt komplement för att förbättra medvetenheten om läget. Lagstiftningen ska säkerställa att den högsta statsledningen bygger sina beslut på bästa möjliga kunskap. Samtidigt får myndigheterna bättre förmåga att förebygga olika typer av hot. Av försvarsmakten kräver omställningen i omvärlden en mer övergripande lägesuppfattning och en förmåga att iaktta och förstå hot både i den traditionella omvärlden och i datanäten.

Bedömning av dagens säkerhetsläge

Med hänvisning till inkommen information framhåller utskottet att de synpunkter på den försvarspolitiska omvärlden som kommer fram i försvarsredogörelsen och utskottets betänkande om den stämmer överens med det rådande läget. Finland har en stabil säkerhets- och försvarspolitiska ställning, och vi är inte utsatta för något militärt hot. Däremot kan det sägas att det globala säkerhetsläget har försämrats ytterligare. Det kommer konkret fram i att polariseringen mellan stormakterna har skärpts, också i Östersjöområdet. Det spända läget återverkar i hög grad på Finlands säkerhets- och försvarspolitiska läge.

Utskottet understryker att den yttre och den inre säkerheten är kraftigt sammanflätade och omöjliga att skilja åt i världen av idag. I de flesta fall har de allvarligaste hoten internationell bakgrund eller kopplingar utanför Finlands gränser. Fenomen som kan beskrivas som hybridverksamhet har samband med den försämrade säkerhetssituationen i Europa. Med hybridpåverkan förstås systematisk aktivitet, där en statlig eller en icke-statlig aktör samtidigt kan nyttiggöra en rad mi-

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

litära eller till exempel ekonomiska eller teknikbaserade påtryckningsmedel, likaså informationsoperationer och sociala medier. Det hör i första hand till medlemsstaterna att tackla hybridhot, men genom EU-samarbete kan de få stöd för att möta hoten.

Det är av yttersta vikt, menar utskottet, att Finland satsar på att myndighetskommunikationen fungerar snabbt, lägesbilden är tidsenlig och informationen tydlig. Öppen kommunikation är det mest verkningsfulla motmedlet mot informationspåverkan, det vill säga att förmedla en realistisk lägesbild till medborgarna. Den planerade lagstiftningen om militär och civil underrättelseverksamhet är enligt utskottets mening ett mycket nödvändigt tillskott för att vi ska få en bättre lägesuppfattning. Lagstiftningen ska säkerställa att den högsta statsledningen bygger sina beslut bästa möjliga kunskap. Samtidigt får myndigheterna bättre förmåga att förebygga olika typer av hot. För medborgare och företag är dataskydd och förtroliga meddelanden fundamentala frågor och därför är det viktigt att möta hoten med respekt för människors grundläggande fri- och rättigheter.

Grundvalen för Finlands försvarsplanering och försvarsmaktens lagstadgade uppgifter

Utskottet hänvisar till inkommen utredning och framhåller att det inte är många år sedan grundvalen för vår försvarsplanering var att läget eskalerar så långsamt att vi har flera månader, kanske år, på oss att lämna tidig varning. Grundvalen för försvarsplaneringen har emellertid förändrats avsevärt de senaste tre åren. Utskottet framhåller att försvarsmakten har infört stora funktionella reformer, som har förbättrat beredskapen. Stampersonalen har bildat beredskapsavdelningar och en betydande del av beväringarna har sedan 2017 fått utbildning för beredskapsenheter. Vidare har försvarsmakten fått bättre möjligheter att flexibelt anlita beväringar för att höja beredskapen och att sätta in dem för krigsuppdrag under militärtjänsten.¹

Dessutom har beredskapen förbättrats avsevärt också genom lagstiftning. Ett gott exempel är den ändring av värnpliktslagen som trädde i kraft den 1 juli 2016 (FsUB 2/2016 rd – RP 44/2016 rd) och som tillåter att den militära beredskapen höjs flexibelt. I värnpliktslagen ändrades 32 § och den föreskriver nu att värnpliktiga som hör till reserven omedelbart kan förordnas till tjänstgöring, om ett tvingande behov som uppstår i Finlands säkerhetspolitiska omgivning kräver det. I det här fallet krävs ingen frist på tre månader för förordnandet.

Med hänsyn till förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön har åtgärderna för att höja beredskapen² varit mycket nödvändiga. På mycket kort tid har försvarsmakten i betydande grad kunnat förbättra sin beredskap. Den materiella beredskapen inom försvarsgrenarna har stärkts samtidigt som utbildnings- och övningsverksamheten har utökats. Anslagen till försvarsmaktens omkostnader har höjts med 50 miljoner euro för 2018 i syfte att förbättra beredskapen. Det årliga behovet av tilläggsresurser, som krävs för att bevara nivån på försvarsmaktens materielinvesteringar, bedöms i enlighet med den parlamentariska utredningsgruppens rekommendationer uppgå till 150 miljoner euro utöver indexförhöjningar från och med år 2021, sägs det i försvarsredogörelsen.

---

1 https://www.okv.fi/media/filer_public/c2/e0/c2e0d77e-148a-410e-9517-2e7435b60146/okv_50_20_2015.pdf

2 <http://www.terminfo.fi/sisalto/puolustusvoimien-termeja-valmiuden-tehostaminen-ja-valmiuden-kohottaminen-271.html>

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

Enligt utskottet är det klart att det inte går att utnyttja åtgärderna fullt ut, om det brister i den lägesbild och den tid för tidig varning som försvarsmakten och den politiska ledningen har till sitt förfogande. Mot den bakgrunden är de nya befogenheterna för militär underrättelse ett viktigt felande element i det regelverk som ska garantera vår försvarsmakt möjligheter att utföra sitt primära uppdrag med framgång, nämligen att stå för Finlands militära försvar.

Här vill utskottet påpeka att bättre möjligheter till militär underrättelse och nya befogenheter är till nytta och stöder i hög grad försvarsmakten också i dess övriga uppdrag (lagen om försvarsmakten 551/2007, 2 §). Bland de övriga uppdragen utöver det militära försvaret av Finland märks deltagande i stöd och bistånd som grundar sig på artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen samt deltagande i territorialövervakningssamarbete eller i annat internationellt bistånd och annan internationell verksamhet och deltagande i internationell militär krishantering och i militära uppdrag i annan internationell krishantering.

I försvarsmaktens andra uppgift, att stödja andra myndigheter, ingår i dag ett specialfråga, nämligen förmåga att snabbt möta de mångfasetterade hybridhoten. Enligt utskottets uppfattning förlöper samarbetet mellan de viktigaste säkerhetsmyndigheterna, det vill säga försvarsmakten, gränsbevakningsväsendet och polisen, mestadels smidigt, men det finns anledning att ytterligare klarlägga hur kontaktytorna mellan befogenheterna kontrolleras och att öva samarbete. På så sätt kan det säkerställas att alla säkerhetsmyndigheter är klara över ledningsansvar och befogenheter vid begynnande kriser. Myndighetsapparaten skulle ha stor nytta av tidig varning och en heltäckande lägesbild för att kunna arbeta så effektivt som möjligt.

Vad beträffar försvarsmaktens tredje uppgift, att ge och ta emot internationellt bistånd, påpekar utskottet att Finland som medlem i EU är med och genomför riktlinjerna för unionens utrikes- och försvarspolitik och fördjupar försvarssamarbetet. Också i det hänseendet spelar de nya befogenheterna inom militär underrättelse en framträdande roll. Detsamma gäller såväl när politiska bedömningar görs av förutsättningarna att skicka finländska trupper utomlands som när trupper har skickats ut. Den information som kommer fram vid militär underrättelse bidrar till att höja säkerheten för de finländska trupperna och visar hur de operativa målen har uppfyllts. De insamlade data stöder också andra finska myndigheter i deras internationella aktiviteter, påpekar utskottet.

Vad beträffar militär krishantering vill utskottet framhålla att Finland har ett stort antal krishanteringstrupper i Mellanösternregionen, i såväl Afghanistan och Irak som Libanon, totalt drygt 300 personer. Nyligen gjorde försvarsutskottet en bedömning av Unifil-insatsen i Libanon (FvUU 1/2018 rd) och framhöll i utlåtandet att det kan ske stora förändringar i säkerhetsläget i Libanon inom den närmaste framtiden eftersom säkerhetsläget är så skört. Också i Irak och Afghanistan är säkerhetsläget svårt. Med metoder inom militär underrättelse kan hot mot de finländska trupperna förebyggas. Information om förhållandena vid krishanteringsinsatser kunde också inhämtas i förväg, det vill säga information om det rådande läget kunde inhämtas som underlag för beslut om deltagande i en insats.

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

Cybersäkerhet och försvar som ett led i det övergripande försvaret

Den snabba utvecklingen inom kommunikationstekniken har effektiviserat och underlättat kontakterna och nätverkandet mellan de aktörer som hotar Finland och gjort det svårare att identifiera de aktörer som står bakom hoten, sägs det i information till utskottet. Den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt att förbereda och genomföra handlingar som hotar den nationella säkerheten på betydligt kortare tid än tidigare. När hoten har realiserats har effekterna samtidigt blivit mer omfattande, mer mångbottnade och farligare än tidigare för både enskilda och samhället i stort.

I betänkandet (FsUB 4/2017 rd) om försvarsredogörelsen gjorde utskottet en ingående bedömning av cyberhot. Utskottet framhöll att samtliga ministerier och deras förvaltningsområden måste klassa cybersäkerhet som ett spetsprojekt, eftersom det moderna samhället är mycket sårbart inför cyberhot. Samtidigt underströk utskottet att de vitala samhällsfunktionerna måste kunna säkras under alla förhållanden. Som informationssamhälle är Finland beroende av att datanäten och datasystemen fungerar. Cyberattacker mot kritisk infrastruktur kan användas som verktyg för politiska och ekonomiska påtryckningar. I allvarliga kriser kan de bli ett sätt att påverka vid sidan av vanliga militära maktmedel, påpekade utskottet vidare. På så sätt utgör den nationella cybersäkerheten och det nationella cyberförsvaret en integrerad del av det övergripande försvaret.

Våra myndigheters metoder för att inhämta information och deras befogenheter överlag, och i synnerhet i en digital nätmiljö, bör granskas mot bakgrund av det ändrade läget, påpekar utskottet ytterligare. I och med att kommunikationen har gått över från den analoga till den digitala världen har det uppstått en situation, som betyder att vår militära underrättelse i dagsläget har alltför begränsad kapacitet att ta fram lägesbilder för beslutsfattarna. De tidigare styrkorna i verksamheten räcker inte längre till. I den föränderliga säkerhetsmiljö som råder kan den militära underrättelsen inte i tillräckligt hög grad stödja den högsta statsledningen i dess utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska beslut eller i tillräckligt stor omfattning bygga upp beredskap för att motverka allvarliga säkerhetsshot mot Finland.

Enligt sakkunniga bildar underrättelsemyndigheterna från olika länder i det internationella underrättelsesamarbetet en grupp, där de utbyter information och lägesbilder exempelvis om hot mot cybersäkerheten. För att Finland ska vara en trovärdig samarbetspartner är det av största vikt att vi ingår i nätverket med befogenheter som ligger i linje med de viktigaste jämförelseländernas befogenheter, bland annat de nordiska länderna. Relevanta befogenheter kan medverka till att säkerställa och förebygga situationer av den typ som inträffade 2013 när utrikesministeriet utsattes för omfattande cyberspionage. Finland informerades om nätattacken av myndigheterna i ett tredjeland. Utskottet understryker att vi inte kan bygga upp vår nationella säkerhet utifrån den situationen att Finland tillfälligtvis blir informerat om nätattacker via partnerländer. Vi måste förfoga över den kapaciteten själva på nationell nivå.

Slutsatser

Finlands säkerhetsmiljö har försämrats på kort tid och det finns ingenting som talar för att läget kommer att underlättas inom den närmaste framtiden. Samtidigt har Östersjöområdet fått större militärstrategisk betydelse och den militära aktiviteten i området har ökat. Det nuvarande läget är

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

svårt eftersom underrättelsemyndigheterna har befogenheter som är bristfälliga dels med avseende på säkerhetsmyndigheternas verksamhetsförutsättningar, dels i jämförelse med underrättelselagstiftningen hos de viktigare samarbetspartnerna.

Statens viktigaste uppgift är att garantera inre och yttre säkerhet för medborgarna. Myndighetsverksamhet med rätt resurstilldelning är av avgörande betydelse för att säkerställa en hög känsla av säkerhet i det finländska samhället. Information som inhämtas via militär underrättelse ger den högsta politiska och militära ledningen möjligheter att fatta beslut vid rätt tidpunkt, att utfärda tidig varning på strategisk, operativ och taktisk nivå och att utnyttja befintliga myndighetsresurser på ett effektivt sätt. Sett ur ett försvarspolitiskt perspektiv finns det enligt utskottet skäl att behandla den föreslagna lagstiftningen skyndsamt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottet föreslår

att grundlagsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 22.3.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ilkka Kanerva saml
vice ordförande Mika Kari sd
medlem Thomas Blomqvist sv
medlem Timo Heinonen saml (delvis)
medlem Marisanna Jarva cent
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Krista Mikkonen gröna
medlem Markus Mustajärvi vänst
medlem Lea Mäkipää blå
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jaana Pelkonen saml
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
ersättare Pauli Kiuru saml (delvis)
ersättare Eero Reijonen cent
ersättare Eerikki Viljanen cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

Avvikande mening

Motivering

Arbetsfördelningen mellan utskotten

Det hör till försvarsutskottet att lämna utlåtande till grundlagsutskottet om de omständigheter som medverkar till att den föreslagna ändringen av 10 § i grundlagen (RP 198/2017 rd) ska behandlas i brådskande ordning. Arbetsfördelningen måste vara tydlig: fackutskotten ger sin bild av säkerhetsutvecklingen och grundlagsutskottet tar ställning till lagstiftningsordningen.

Två faktorer spelar en väsentlig roll i bedömningen, nämligen huruvida säkerhetsläget i Finland har förändrats plötsligt och huruvida säkerhetsläget har följt den nuvarande trenden, vilket skulle betyda att läget kommer att försämrats avsevärt inom kort om trenden håller i sig. I sina utlåtanden bör utskotten ge underlag för en bedömning av huruvida det har uppstått en tvingande situation, som kräver att grundlagen behandlas i brådskande ordning.

I utlåtandet säger försvarsutskottet klart och tydligt att bedömningen dess bedömning inte bygger på en neutral utgångspunkt. Jag citerar direkt: "I utlåtandet koncentrerar sig utskottet på att bedöma de kriterier för att behandla RP 198/2017 rd i brådskande grundlagsordning som finns i Finlands försvarspolitiska omvärld. Det är det som är utgångspunkten i propositionen." Det har också blivit utskottets utgångspunkt.

Tidigare redogörelser och deras samband med utlåtandet

I utlåtandet stöder sig utskottet i hög grad på sitt betänkande (FsUB 4/2017 rd) om försvarsredogörelsen. Betänkandet har till exempel ett långt kapitel om eventuella hybridhot som kan riktas mot Finland utan att utskottet nämner något exempel. Utskottet säger bland annat följande: "Enligt uppgift har Finland goda förutsättningar att bemöta hybridhot" (s. 7).

I försvarsredogörelsen, den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen och utrikesutskottets betänkande (UtUB 9/2016 rd) om den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen skiljer sig formuleringarna om omvärldsförändringarna i Finland och i närområdena. Därför bör det här påpekas att det inte då heller rådde någon enighet i bedömningarna av vilka förändringar som påverkar säkerheten.

Ändringar som gjorts för att förbättra säkerhetsläget

När man bedömer säkerhetsläget, gäller det att komma ihåg de nyaste lagarna (exempelvis en ändring av värnpliktslagen) som riksdagen har godkänt och som har förbättrat beredskapen. Därutöver har försvarsmakten infört en del funktionella ändringar. Bra exempel på detta är att stampersonalen har bildat beredskapsavdelningar och att beväringar har fått utbildning för beredskapsheter. Också inom förvaltningen i övrigt har säkerhetsmyndigheterna fått bättre möjligheter att möta nya utmaningar och förbättra samarbetet.

Utlåtande FsUU 4/2018 rd

Även om de senaste ändringarna i fortsättningen kan komma att kräva ny lagstiftning, är det klart att de förbättrar förmågan att möta säkerhetskrav. I själva verket har Finland redan nu delvis kunnat agera vad beträffar säkerhetshot. I utlåtandet framhåller utskottet att försvarsmakten på mycket kort i betydande grad har kunnat förbättra sin beredskap.

Cybersäkerhet

Ett samhälle uppbyggt på datateknik och informationssystem utsätts lätt för angrepp på de vitala funktionerna. Också i Finland har det förekommit attacker mot viktiga företag, bankkoncerner, energinät och myndigheter. Det handlar om att fortlöpande testa sårbarheten och skydda sig mot hot.

Vid utfrågningen av sakkunniga framgick det dock inte att läget skulle ha försämrats akut eller att det skulle ha förekommit omfattande och långvariga cyberattacker utförda av en eller flera aktörer mot flera verksamheter. Inte heller fanns det någon information om attacker som skulle ha orsakat samhället allvarlig skada, än mindre kommit åt vår nationella säkerhet.

Terrorhot

Det är viktigt att myndigheterna utbyter information på det internationella planet. Internationell terrorism måste bekämpas internationellt. Följderna av internationella konflikter syns också i Finland. Därför måste våra nationella säkerhetsmyndigheter garanteras adekvata befogenheter och relevanta verktyg i kombination med möjligheter att bedriva internationellt samarbete.

Lagberedningen måste vara omsorgsfull, och det måste avsättas tillräckligt med tid för behandlingen i riksdagen. Även om många säkerhetshot är reella och en del av dem redan har blivit verklig, kan vi möta dem med exakt avgränsade rättigheter och skyldigheter för myndigheterna. Myndighetsverksamheten bör bygga på lagstiftning som är träffsäker när det gäller problem.

Förslag

Jag föreslår

att grundlagsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 22.3.2018

Markus Mustajärvi /vas